

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
एम. ए. भाग २ सत्र ३ व ४ समाजशास्त्र
मार्च/एप्रिल २०२६ परीक्षा

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. शैक्षणिक वर्ष २०२४ – २०२५ पासून राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार एम. ए. भाग २ चा अभ्यासक्रम सुधारित करण्यात आला आहे. सदर सुधारित अभ्यासक्रमानुसारचे सत्र ३ व ४ चे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या **अभ्यास केंद्राकडे** जमा करणे आवश्यक आहे.

नियम :

1. विद्यार्थ्यांनी तुम्ही निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/ A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहित वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्राशी संपर्क साधून आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्वमूल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक

यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.

- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

M.A. Part II Sem. III and IV Sociology Assignment Question

March/April 2026 Exam

एम. ए. भाग २ सत्र ३ व ४ समाजशास्त्र स्वाध्याय प्रश्न

मार्च/एप्रिल २०२६ परीक्षा

M.A Part II Sem III Sociology : Modern Sociological Theories

1 आधुनिक स्त्रीवाद स्पष्ट करा.

किंवा

2 समाजशास्त्रीय सिद्धांताचे प्रकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.

1 Explain the postmodern feminist perspective

OR

2 Explain the types and functions of of sociological theory

M.A Part II Sem III Sociology : Methods in Social Science Research

1 ग्रहीतकाचा अर्थ आणि महत्व स्पष्ट करा

किंवा

2 ग्रहीतकाचे प्रकार विशद करा

1 Explain the meaning and Importance of Hypothesis

OR

2 Elaborate the Types of Hypotheses

M.A Part II Sem III Sociology : Globalization and Society

1 नागरी समाजावरील जागतिकीकरणाचा प्रभाव चर्चा करा

किंवा

2 जागतिकीकरणाची प्रभेदक वैशिष्ट्ये लिहा

1 Discuss the impact of globalization of Urbanization

OR

2 Explain the silent features of globalization

M.A Part II Sem III Sociology : Sociology of Migration

- 1 अंतर्गत स्थलांतर आणि स्थलांतराचे प्रवाह स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 स्थलांतराच्या प्रत्यक्ष पद्धतीतील निश्चित आधीच्या तारखेला राहण्याचे ठिकाण या विषयी चर्चा करा.
- 1 Define the internal migration and Explain streams of Migration.
 - 2 Discuss on direct method of estimating migration Place of Residence at a fixed Prior date.
-

M.A Part II Sem III Sociology : Society and Human Rights

- 1 डॉ. बी आर आंबेडकर यांचे मानवा अधिकारा विषयीचे योगदान स्पष्ट करा
किंवा
 - 2 मानवी अधिकारा बाबतच्या सिद्धांताची चर्चा करा.
- 1 Explain the Contribution of Dr. B.R. Ambedkar to Human Rights
OR
 - 2 Discuss the theories of Human Rights
-

M.A Part II Sem III Sociology : Gender Audit

- 1 मुलभूत संकल्पनाचे स्पष्टीकरण करा :लिंग,लिंगभाव, पितृसत्ता, लिंगभाव भूमिका आणि लिंगभाव मूल्यमापन
किंवा
 - 2 लिंगभाव मूल्यमापनाची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी, उद्दिष्टे आणि गरज याची चर्चा करा
- 1 Explain the concept of Basic Concepts: Sex, Gender, Patriarchy, Gender Role and Gender Audit.
OR
 - 2 Discuss on history, Objective and need of Gender Audit
-

M.A Part II Sem IV Sociology : Recent Trends in Sociological Theory

- 1 जेफ्री.सी.अलेक्झांडरच्या नवंप्रकार्यवादाच्या वैशिष्ट्याची चर्चा करा.
किंवा
 - 2 जॉर्ज लुकाक्स,अन्तिनिओ ग्रामशी यांच्या हेगेलीयन मार्क्सवादाचे मूल्यमापन करा.
 - 1 Discuss the Characteristics of Neo functionalism by Jeffrey C. Alexander
OR
 - 2 Evaluate the Hegelian Marxism: Georg Lucas, Antonio Gramsci.
-

M.A Part II Sem IV Sociology : Analysis and Writing of Social Research

- 1 सामाजिक शास्त्रातील संशोधन प्रक्रियेतील संगणकाचे व एस.पी. एस. एस. चे विश्लेषण करा.
किंवा
 - 2 विश्लेषण प्रक्रियेच्या पाय-या चर्चा करा.
 - 1 Discuss computer Analysis and SPSS with the research process in the Social Science
OR
 - 2 Discuss the Analysis Process Stages.
-

M.A Part II Sem IV Sociology : Non-Governmental Organizations (NGOs) and Development

- 1 सिमांतिक लोकांचा विकास करण्यासाठी बिगरशासकीय संघटनाची भूमिका स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 बिगरशासकीय संघटना स्वरूप संकल्पना विशद करा.
 - 1 Explain the role of NGOs to the development of marginalized people.
OR
 - 2 Elaborate the nature, Concept and Definitions of NGOs.
-

M.A Part II Sem IV Sociology : Rural Development In India

- 1 ग्रामीण विकासातील अडथळे स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 ग्रामीण विकासामध्ये महात्मा गांधीए पंडित जवाहरलाल नेहरूए आणि डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर यांचे योगदान स्पष्ट करा.
 - 1 Explain the Obstacles to Rural Development.
OR
 - 2 Explain Contribution of Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru, And Dr. B. R. Ambedkar in rural development.
-

M.A Part II Sem IV Sociology : Social Demography

- 1 लोकसंख्याशास्त्राचा अर्थ, स्वरूप आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
किंवा
- 2 भारतातील कुटुंब कल्याण कार्यक्रम आणि लोकसंख्या धोरण या विषयी चर्चा करा.

- 1 Explain the meaning, nature and importance of demography.

OR

- 2 Discuss on the Population Policy and Family Welfare Programs in India
-

M.A Part II Sem IV Sociology : Sociology and Social Work

- 1 भारतातील समाजकार्याचा इतिहास स्पष्ट करा.
किंवा
- 2 सामाजिक कार्यकर्ता आणि त्याची भूमिका यावर चर्चा करा.

- 1 Explain in details history of Social Work in India

OR

- 2 Discuss on the Social Worker and his role.
-